

δὲ τούτῳ ἡ ἰσπανικὴ κυβέρνησις ἐπρότεινεν εἰς τὸν καπετὰν Γεώργιον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἐὰν ἤθελον, νὰ μεταβῶσι καὶ ἐγκατασταθῶσιν ἐν Ἰσπανίᾳ, ὅπου τοῖς παρεχόμεναι γαίας πρὸς καλλιέργησιν. Πλὴν ὁμῶς οἱ ὄροι δὲν ἦσαν σύμφωροι τῷ ἑλληνικῷ πληθυσμῷ, δι' ὃ καὶ ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίφθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ Καπετὰν Γεωργίου. Πολλὰ ἔγγραφα, σφριζόμενα ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἐν Διακκίῳ οἰκογενείας τῶν Στεφανοπούλων Κορινθίων, πραγματεύονται τὰ καθέκαστα τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

(Ἔπεται συνέχεια)

N. B. ΦΑΡΛΥΣ

Η ΕΛΛΑΣ ΕΝ ΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΙ ΕΚΘΕΣΕΙ ΤΟΥ 1878

Οἶνοι κλπ. Ἡ Ἑλλάς ἐξέθηκεν οἶνους, οἰνοπνευματώδη ποτὰ καὶ ζύθους. Ἡ διὰ τὰς ἀμπέλους ἀφιερωμένη ἔκτασις τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς εἶνε περίπου 124,000 μυριομέτρων, παραγόντων 36¹⁾ περίπου ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα σταφίδων καὶ 205 ἑκατομ.χιλιόγραμμα σταφυλῶν.

Ἐξαιρέσει δειγμάτων τινῶν οἴνου ρητινίτου, ἧτοι οἴνου ἔχοντος ὀξειάν γεῦσιν ρητινῆς, εἰς δὲ ἀποδίδουσιν ἰδιάζουσαν ὑγιεινὴν ἐπιρροήν, ἡ Ἑλλάς παρουσίασεν οἶνους ἀξιολόγους. Ἀναφέρομεν ὅτι τὸ πρῶτον χρυσοῦν βραβεῖον ἀπενεμήθη ἄνευ ἀντιρρήσεως εἰς τι ἐργοστάσιον οἴνων Κορινθιακῶν σταφυλῶν διὰ τοὺς λαμπροὺς αὐτοῦ οἶνους ἐπιδορπίου. Ἡ ἔδρα τοῦ ἐργοστασίου τούτου εἶνε ἐν Πάτραις.

Τὸ ἕτερον βραβεῖον ἀπενεμήθη εἰς Ἀθηναϊκὸν οἶκον. Ὡσαύτως συλλογὴ οἴνων τῆς Μήλου ἐκρίθη ἀξία βραβεῖου ἀργυροῦ. Ὁμοίον βραβεῖον ἀπενεμήθη εἰς ἐκθέτην τινὰ ἐκ Κεφαλληνίας διὰ τὸν ἐρυθρὸν αὐτοῦ οἶνον. Ὄκτῳ ἕτεροι ἐκθέται ἐκ Πατρῶν, Θήρας, Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Ἰστιέας, ἡμείφθησαν διὰ πέντε βραβείων χαλκῶν καὶ τριῶν ἐντίμων μνεϊῶν.

Ἡ Ἑλλάς ἐξάγει τοὺς οἶνους τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ἀγγλίαν, Γερμανίαν, Ὀλλανδίαν καὶ Βέλγιον. Ἐν Θήρᾳ ὑπάρχει συνθήσια νὰ ἐκθέτωσι τὰς σταφυλὰς εἰς τὸν ἥλιον ἵνα παραγάγῳσιν οἶνον γλυκύτερον, πνευματωδέστερον καὶ περιέχοντα πλείονας χυλώδεις οὐσίας. Εἶνε τὸ κύριον μέσον τῆς παρασκευῆς τῶν ζακχαρωδῶν οἴνων τῆς νήσου.

Δύο ἐκθέται οἰνοπνευμάτων ἔτυχον ὁ μὲν βραβεῖου χαλκοῦ, ὁ δὲ ἐντίμου μνεϊας.

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Ἑλλάς ἐξάγει μεγάλας ποσότητας σταφίδων εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γαλίαν, ἐνθα τὸ προῖον τούτο καθίσταται ἡ βάσις νέας βιομηχανίας ὀλονὲν ἀναπτυσσομένης ἐπὶ βλάβῃ τῆς παραγωγῆς τῶν φυσικῶν οἴνων.

Βάμβαξ. Ὡς ἐν πολλαῖς ἄλλαις χώραις ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος ἔλαβεν τινὰ σπουδαιότητα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀμερικανικοῦ πολέμου, δὲν ἐμετριάσθη δὲ πολὺ ἔκτοτε, καθόσον ἡ λῆξις τοῦ πολέμου συνέπεσε μετὰ τῆς ἰδρύσεως κλωστηρίων ἐν τῇ χώρᾳ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος καταλαμβάνει 10,000 ἕως 11,000 μυριομέτρων, ἡ δ' ἐνιαυσία παραγωγή εἶνε περίπου 7 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμων. Ἡ ποσότης ὁμῶς αὕτη δὲν ἀρκεῖ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας, καθόσον ἡ εἰσαγωγή ὑπερβαίνει τὴν ἐξαγωγήν κατὰ 80,000 χιλιόγραμμα περίπου.

Ἐρίον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι προβάτων εἶνε ὑπερβολικὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας· ὑπάρχουσι ἐπέκεινα τοῦ 45 προβάτων κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον, ὑπολογίζουσι δὲ περίπου 150 πρόβατα ἀνὰ 100 κατοίκους. Ὡς ἐν Ἰταλίᾳ, τὰ ποίμνια εἶνε ἐν γένει ἀνεξάρτητα πάσης γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἀνήκουσιν εἰς ποιμένας ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ προῖον των, οἵτινες τὰ ὀδηγοῦσιν ἀπὸ βοσκῆς εἰς βοσκὴν. Διέρχονται τὸ θέρος ἐπὶ τῶν ὄρεων, καὶ καταβαίνουσι τὸν νοέμβριον, ἵνα ἀναβῶσιν ἐκ νέου τὸν ἀπρίλιον.

Ἡ τοῦ ἐρίου παραγωγή εἶνε κατὰ μέσον ὄρον ἐν χιλιόγραμμον κατὰ κεφαλὴν. Εἶνε ἔριον ἀρκούντως τραχύ, συνθήως μέλαν, καὶ μμιγμένον μὲ τρίχας σκληρὰς καὶ χνοῦν. Ἡ ἐξαγωγή εἶνε μικρά, φθάσασα κατὰ τὸ 1875 εἰς 338,000 χιλιόγραμμα ἢ τὸ δέκατον περίπου τῆς ὅλης παραγωγῆς.

Μετάξι. Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἄλλοτε τοσοῦτον ἐπιδίδουσα εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν μεταξοσκωλήκων, ὥστε ὁ Μωρέας νὰ ὀφείλῃ, λέγουσι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὰς φυτείας τῶν μωρεῶν ὕφ' ὧν ἐκαλύπτετο, δὲν παράγει σήμερον ἢ ποσότητας λίαν περιορισμένας βομβύκων (κουκκουλίαν). Ἡ ἐξαγωγή, ἄλλοτε σημαντικὴ, δὲν εἶνε σήμερον ἢ χιλιάδες τινὲς χιλιόγραμμων. Ἐστάλησαν μολαταῦτα εἰς τὴν Ἐκθεσιν καλὰ τινὰ δείγματα βομβύκων λευκῶν καὶ κιτρίνων συνοδευόμενα ὑπὸ μετάξις ἀκατεργάστου πολὺ καλῆς ποιότητος.

Ἡ βιομηχανία τῆς μετάξις ἤρξατο ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν 10ον ἢ 11ον αἰῶνα, ἀνεπτύχθη δὲ ταχέως, ὥστε μετ' ὀλίγον οἱ Ἕλληνες ἐργάται ἦσαν περίφημοι ὡς κλώσται, συστροφεῖς καὶ ὕφανται μετάξις, βαφεῖς καὶ κεντηταί. Ὑπῆρ-

1) Ἡ πληροφορία προφανῶς ἐσφαλμένη, ἀφοῦ ἡ νῦν παραγόμενη σταφίς ὑπολογίζεται περίπου εἰς 350 ἑκατομ. λίτρας, ἢ 150 ἑκατομ. χιλιόγραμμα.

χον τότε μεγάλα έργοστάσια έν 'Αθήναις και Θήβαις· έκ τών δύο μάλιστα τούτων πόλεων ο Roger de Sicile έλαβε τούς μάλλον ειδήμονας περί τήν έξεργασίαν τής μετάξης και μετέφερεν αυτούς είς Παλέρμον, ιδρύσας ούτω δι' αούτων τά πρώτα έν 'Ιταλία έργοστάσια μετάξης.

Σήμερον ή βιομηχανία αύτη είνε λίαν μικροσκοπική έν 'Ελλάδι. Η επίδημία τήν έξησθένησεν ύπερβαλλόντως, ο δέ πληθυσμός ήμέλησεν, ότε ύπήρχεν είσέτι καιρός πρός άποτροπήν του κακού.

Δώδεκα μόνον κλώσται άντεπροσώπυευσαν τήν 'Ελλάδα έν τή 'Εκθέσει.

'Ως πρός δέ τó άκριβές ποσόν τής παραγομένης έν τῷ Κράτει μετάξης είνε δύσκολον ν' άποφανθῆ τις θετικώς. Ο 'Υπουργός τών 'Εσωτερικών κατά τó 1852 διέταξε τήν σύνταξιν στατιστικής περί τής παραγομένης μετάξης· εύρέθη δέ ότι αύτη ήν 87,500 χιλιογράμμα μετάξης άκατεργάστου. 'Εν τούτοις έκ πληροφοριών ιδιωτικών, άλλα δυναμένων νά αποτελέσωσιν αύθεντικότητα, συνάγεται ότι περί τήν έποχήν εκείνην παρήγεται μέταξα 155,000 χιλιογράμμων, ήτοι:

55,000	χιλιόγρ.	έκ Μιστραά και περιχώρων
30,000	»	έκ Καλαμών »
30,000	»	έκ τών λοιπών μερών 'Ελλάδος
25,000	»	έκ του Αιγαίου πελάγους
15,000	»	έξαχθεΐσα του Κράτους.

Διά δέ τó έτος 1854 κατά τήν στατιστικήν του 'Υπουργείου τών 'Εσωτερικών ή παραχθεΐσα μέταξα ήν 971,000 λιτρών¹⁾ ή δέ άναλογία τών διαφόρων μερών παραγωγής είχεν ώς εξής:

Λακωνία	268,000	λίτρας
Κυκλάδες	240,000	»
Μεσσηνία	140,000	»
'Αρκαδία	95,000	»
Εύβοια	75,000	»
'Αχαΐα — 'Ηλις	70,000	»
κλπ.	κλπ.	

Κατά δέ τó έτος 1857 ύπελογίζετο ή τής μετάξης παραγωγή είς 1,270,000 χιλιογράμμα βομβύκων, ών 883,000 χιλιογράμμα έξεργάζοντο έντῷ τόπῳ, 387,000 δέ χιλιογρ. έξήγοντο είς τó έξωτερικόν.

Κατά τά έτη 1862 έως 1865 ή ασθένεια επήνεγκε τας μεγίστας καταστροφάς. Μετά τó 1866 ή παραγωγή ήρξατο άνορθοιμένη. 'Αλλ' από του 1874 επηκολούθησε νέα έλάττωσις, ώστε ή κατά τó 1882 παραγωγή δέν ύπερέβη

1) Τó βάρος μιās λίτρας βομβύκων εΐνε 250 έως 270 γραμμάρια.

τάς 300,000 χιλιογράμμα. 'Ιδού δέ και ο σχετικός τής παραγωγής πίναξ:

	χιλιόγρ.
1873 έως 1875 (μέσος όρος κατ' έτος)	448,000
1876 » 1878 » » »	420,000
1879 » 1881 » » »	310,000
1882	300,000

Οι άρχαιοι βόμβυκες ελληνικής καταγωγής, συνήθως κίτρινοι, έξετιμώντο μεγάλως. Ήσαν γνωστά δώδεκα είδη αούτων, έκ τινων δέ, ώς λ. χ. τών τής Λακωνίας και Μεσσηνίας, έξήγεται μέταξα άρίστη. Μετά τήν επίδημίαν, ούδέν σχεδόν άπέμεινεν έκ τής παλαιάς ευτυχίας, ή δ' 'Ελληνική βομβυκοτροφία μεγάλως περιωρίσθη. Σήμερον δύναται τις νά διακρίνη τέσσαρα είδη σπόρων, ήτοι

καταγωγής γαλλικής με βόμβυκας κιτρίνους,
» ιαπωνικής » » πρασίνους,
» » » » λευκούς,

τέλος δ' έτερον είδος με βόμβυκας κιτρίνους, όπερ προήλθεν έκ μίγματος βομβύκων ιαπωνικής καταγωγής πρός έτέρους ίθαγενείς.

Κλωστήρια κατά τó 1853 ύπήρχον 7, ών 4 έν ενεργεία, 3 δέ άργούντα.

Κατά τó 1877 ύπήρχον 12 κλωστήρια έν ενεργεία, άπασχολούντα 930 εργάτας, έξ ών 870 γυναΐκες.

'Εν τέλει παραθέτομεν πίνακα τής έξαγωγής τής μετάξης κατά τά τελευταΐα έτη.

	βόμβ. Μέταξα
1863—1865 (μέσος όρος κατ' έτος) χιλρ.	46,146.. 3,328
1866—1868 » »	103,830.. 9,067
1869—1871 » »	26,752.. 13,837
1872—1874 » »	19,735.. 18,895
1875—1877 » »	7,598.. 12,410
1881—1882 » »	24,115.. 9,752

'Ελλείπουσι πληροφορίες διά τά έτη 1878, 1879 και 1880.

(*Επεται συνέχεια)

ΗΑΙΑΣ ΔΙΑΚΟΠΟΥΑΟΣ.

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

'Εν Σίδνεϋ τής Αύστραλίας έωρτάσθη τήν 14/26 'Ιανουαρίου ή έκατοστή επέτειος τής ήμέρας, καθ' ήν ο πλοίαρχος Φίλιππος, πρώτος διοικητής τής άποικίας, έλαβε κατοχήν τής Αύστραλίας έν όνόματι του κυριάρχου αούτου Γεωργίου του Γ', βασιλέως τής 'Αγγλίας.

Πρός επιστημότερον πανηγυρισμόν τής επίσήμου ταύτης επετείου διοργανώθη και διεθνής βιομηχανική και επιστημονική έκθεσις έν Μελβούρνη. Η Νότιος Νέα Ουαλία, ής πρωτεύουσα